

AVIZ

referitor la proiectul de Ordonanță de urgență pentru stabilirea unor măsuri necesare în vederea deblocării și accelerării procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Analizând proiectul de Ordonanță de urgență pentru stabilirea unor măsuri necesare în vederea deblocării și accelerării procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.104 din 24.06.2015,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de ordonanță de urgență, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de ordonanță de urgență are ca obiect stabilirea unor măsuri necesare în vederea deblocării și accelerării procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România. Potrivit Notei de fundamentare, „se propune introducerea, în Legea nr.165/2013, cu modificările și completările ulterioare, a unui nou articol, art.15¹, în care să se prevadă în mod expres faptul că sunt prezumate ca având categoria de folosință curți-construcții, la data preluării abuzive, terenurile în suprafață de până la 1000 m.p., situate în mediul urban, și de până la 3000 m.p., situate în mediul rural, dacă pe acestea, la momentul preluării abuzive, existau construcții.” Totodată, se propune ca, „În situația în care din documentele existente la dosar nu reiese suprafața și/sau alcătuirea construcțiilor pentru care se propun

măsurii compensatorii, se vor acorda despăgubiri pentru o suprafață de 21 m.p., folosindu-se valorile minime din grila notarială aplicabilă spațiilor de locuit.”

2. Referitor la modalitatea de reglementare, semnalăm că prin modificarea regulilor de evaluare a terenurilor ce fac obiectul de reglementare al Legii nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, prin instituirea unei prezumții referitoare la încadrarea unor terenuri în categoria de folosință curți-construcții, astfel cum sunt reglementate de prezenta ordonanță de urgență, nu trebuie să fie afectate drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție. În cazul în care aceste drepturi și libertăți sunt afectate, devin incidente dispozițiile art.115 alin.(6) din Constituție care prevăd în mod expres că **„Ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale, nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului, drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție”**.

În acest sens, semnalăm că proiectul este susceptibil a afecta egalitatea în drepturi, prin faptul că soluțiile legislative propuse vizează instituirea unor discriminări între persoane aflate în situații identice, dintre care unele au beneficiat de restituirea imobilelor în conformitate cu legislația în vigoare, iar altele vor beneficia de reparații în conformitate cu normele propuse. Menționăm că **art.16 alin.(1) din Constituția României** stabilește că **„Cetățenii sunt egali în fata legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”**.

Având în vedere cele de mai sus, sugerăm să fie analizată posibilitatea transformării acesteia din proiect de ordonanță de urgență în proiect de lege.

3. La titlu, semnalăm că prezentul proiect, care vizează **stabilirea unor măsuri necesare în vederea deblocării și accelerării procesului de restituire**, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România **este subsecvent Legii nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire**, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România. Menționăm că, în Legea nr.165/2013, există un capitol - Capitolul IV -, intitulat **„Măsuri**

privind urgentarea soluționării cererilor de retrocedare”. În actuala redactare, din titlu nu se înțelege dacă măsurile de deblocare și accelerare a procesului de restituire a imobilelor preluate în mod abuziv sunt parte a măsurilor de finalizare a respectivului proces de restituire sau sunt măsuri distincte de acesta.

Totodată, semnalăm că, potrivit prevederilor art.41 alin.(5) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *„În cazul actelor normative prin care se modifică ori se completează un alt act normativ, titlul actului va exprima operațiunea de modificare sau de completare a actului normativ avut în vedere.”* Având în vedere că proiectul vizează doar intervenții legislative asupra a două acte normative, și anume completarea Legii nr.165/2013 și modificarea și completarea art.3 din Ordonanță de urgență a Guvernului nr.94/2000, aceste aspecte trebuie exprimate în titlu.

4. La preambul, având în vedere că art.115 alin.(4) din Constituție prevede că **Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență numai în situații extraordinare** a căror reglementare nu poate fi amânată, este necesar să fie prezentate, în conformitate cu art.30 alin.(1) lit.g) și cu art.41 alin.(3) din Legea nr.24/2000, republicată, elementele obiective de fapt și de drept ale **situației extraordinare** a cărei reglementare nu ar putea fi amânată și care, în caz contrar, ar crea consecințe negative deosebite.

Menționăm că, prin Decizia nr.109 din 9 februarie 2010, Curtea Constituțională a stabilit că **„Guvernul poate adopta o ordonanță de urgență numai dacă următoarele condiții sunt întrunite cumulativ: existența unei situații extraordinare, reglementarea acesteia să nu poată fi amânată și urgența să fie motivată în cuprinsul ordonanței”**.

Precizăm că, în preambul, este motivată doar **necesitatea** emiterii ordonanței de urgență, și anume faptul că *„Se impune adoptarea de urgență a unor măsuri care să asigure soluționarea dosarelor de despăgubire în termenele prevăzute de Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare și modificarea componenței Comisiei speciale de retrocedare, pentru a se asigura reprezentarea în cadrul acesteia a ministerelor cu responsabilități în coordonarea administrației locale”*,

fără a se arăta **situația extraordinară** ce impune urgența recurgerii la această cale de reglementare.

Este, deci, necesară completarea corespunzătoare a preambulului, cu atât mai mult cu cât și Avizul de oportunitate emis de Departamentul pentru relația cu Parlamentul cu nr.56A în data de 18.06.2015 semnaleză că **„nu rezultă cu suficiență necesitatea recurgerii la calea delegării legislative, prevăzută de dispozițiile art.115 alin.(4) din Legea fundamentală, aspectele evidențiate ținând mai mult de oportunitatea adoptării în general a unor măsuri”**.

5. Având în vedere că la **art.I** și **art.II** se intervine asupra aceluiași act normativ, este necesară comasarea celor două puncte în unul singur, a cărui parte introductivă să aibă următoarea redactare:

„Art.I. - Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.278 din 17 mai 2013, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. După articolul 15 se introduce un nou articol, art.15¹, cu următorul cuprins:

«(urmează a se reda textul propus pentru art.15¹)»;

2. După alineatul (6¹) al articolului 21 se introduce un nou alineat, alin.(6²), cu următorul cuprins:

«(urmează a se reda textul propus pentru alineatul propus)».

Ca urmare a însușirii a acestei propuneri, **art.III** va trebui să fie renumerotat.

6. La **art.I**, referitor la norma propusă pentru **art.15¹ alin.(1)**, apreciem că aplicarea prezumțiilor propuse echivalează cu o sancțiune pentru persoanele care se consideră îndreptățite la măsuri reparatorii și care au formulat și depus cererile de restituire, în termen legal, la entitățile investite de lege, deși nu întotdeauna respectivele persoane sunt culpabile de a nu fi transmis documentele solicitate, necesare stabilirii categoriei de folosință a terenurilor care fac obiectul cererilor formulate potrivit Legii nr.10/2001. În acest sens, semnalăm că, potrivit prevederilor art.21 alin.(5) din Legea nr.165/2013, *„Secretariatul Comisiei Naționale, în baza documentelor transmise, procedează la verificarea dosarelor din punctul de vedere al*

existenței dreptului persoanei care se consideră îndreptățită la măsuri reparatorii. Pentru clarificarea aspectelor din dosar, Secretariatul Comisiei Naționale poate solicita documente în completare entităților investite de lege, titularilor dosarelor și oricăror altor instituții care ar putea deține documente relevante”.

Totodată, semnalăm că alegerea soluțiilor propuse la lit.a) și b), potrivit cărora se prezumă că, în cazul terenurilor situate, la data preluării abuzive, în mediul urban, respectiv rural, și pe care existau construcții, avea categoria de folosință curți și construcții o suprafață de 1000 m.p., respectiv de 3000 m.p. nu sunt argumentate cu claritate în Nota de fundamentare, cu atât mai mult cu cât, în prezent, limita este de 50 de hectare pentru fiecare proprietar deposedat. Propunem revederea normei.

La **alin.(2)**, semnalăm că norma de trimitere la „**alin.(2)**” este eronată, trimiterea trebuind să se realizeze la „**alin.(1)**”.

7. La actualul **art.II**, în ceea ce privește norma propusă pentru **art.21 alin.(6²)**, semnalăm că ipoteza conținută de expresia „**descrierea, din punct de vedere arhitectural, a construcțiilor pentru care se stabilesc despăgubiri**” ar putea fi interpretată ca fiind deja conținută de ipoteza *de lege lata* a **alin.(6¹)** al aceluiași articol, care vizează „**caracteristicile tehnice ale imobilului pentru care se stabilesc despăgubiri**”.

Totodată, pentru unitate terminologică cu **art.21 alin.(6¹)**, sugerăm înlocuirea expresiei „*Evaluarea se face prin aplicarea valorii minime din grila notarială aplicabilă spațiilor de locuit din zona respectivă*” prin expresia „*Evaluarea se face prin aplicarea valorii minime pentru zona sau categoria de imobil prevăzută de grila notarială pentru localitatea respectivă*”.

Referitor la soluția privind acordarea de măsuri compensatorii doar pentru o suprafață utilă de **21 m.p.**, precum și la faptul că se trimite la valoarea de referință din grila notarială aplicabilă **spațiilor de locuit**, semnalăm că suprafețele construcțiilor pentru care s-au formulat cereri de restituire pot fi mai mari sau mai mici decât respectiva suprafață, după cum și destinația acestor construcții nu este întotdeauna de spații de locuit, astfel încât soluția legislativă propusă poate fi considerată arbitrară. Propunem revederea normei.

8. La partea introductivă a actualului **art.III**, pentru rigoarea exprimării, este necesar ca sintagma „Articolul 3 al Ordonanței” să fie redată sub forma „Articolul 3 **din Ordonanță**”.

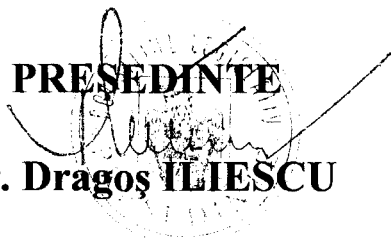
Pentru o exprimare specifică stilului normativ, este necesară reformularea părților dispozitive ale **pct.2** și **3**, astfel:

„2. La alineatul (1), după litera e) se introduc două noi litere, **lit.f)** și **g)**, **cu următorul cuprins:**”;

„3. După alineatul (1), se introduce un nou alineat, **alin.(1¹)**, **cu următorul cuprins:**”.

La **pct.4**, referitor la norma propusă pentru **art.3 alin.(5)**, prin care se majorează indemnizația lunară a membrilor Comisiei speciale de retrocedare de la un procent reprezentând 1% din salariul de încadrare sau, după caz, din indemnizația lunară la 50% din indemnizația lunară a președintelui Autorității Naționale pentru Restituire Proprietăților, semnalăm că **art.1 alin.(2)** din Legea privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice nr.284/2010, *„Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, drepturile salariale ale personalului prevăzut la alin.(1) sunt și rămân în mod exclusiv cele prevăzute în prezenta lege.”*

Ca urmare, instituirea de noi drepturi salariale pentru noi categorii de personal plătit din fonduri publice este posibilă numai printr-o normă derogatorie de la dispoziția menționată *supra*, astfel încât este necesară modificarea corespunzătoare a normei.

PRESEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr.667/25.06.2015

Lege privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

- 1 promulgată prin D. nr. 479/2013 M. Of. nr. 278/17 mai 2013
 Decret pentru promulgarea Legii privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România
- 2 modificări prin L. nr. 368/2013 M. Of. nr. 819/21 dec. 2013
 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România
modifică art. 1 alin. (2), art. 5 alin. (2), art. 12 alin. (1) și (2), art. 17 alin. (4) și (5), art. 19 lit. a), art. 32 alin. (1); introduce pct. 8 la art. 3, alin. (6_1) la art. 21
- 3 modificări prin O.U.G. nr. 115/2013 M. Of. nr. 835/24 dec. 2013
 Ordonanță de urgență pentru instituirea unui nou termen în care să se finalizeze situația prevăzută la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și pentru prorogarea unor termene și pentru modificarea și completarea art. 45 din aceeași lege
prorogă termenul prevăzut la art. 10 alin. (1) până la 1 septembrie 2014; termenul prevăzut la art. 20 alin. (4) se prorogă până la data de 1 ianuarie 2015
- aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 65/2015 M. Of. nr. 226/2 apr. 2015
- 4 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 88/2014 M. Of. nr. 281/16 apr. 2014
 Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 33 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România
dispozițiile art. 4 teza a doua sunt constituționale în măsura în care termenele prevăzute la art. 33 din aceeași lege nu se aplică și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii.
- 5 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 210/2014 M. Of. nr. 418/5 iun. 2014
 Decizia nr. 210 din 8 aprilie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013
dispozițiile art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2) în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 sunt neconstituționale.
- 6 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 269/2014 M. Of. nr. 513/9 iul. 2014
 Decizia nr. 269 din 7 mai 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua raportate la art. 7 alin. (1), art. 11 alin. (1) și (2), art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (6) și (8), art. 31 alin. (5), art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (2) și art. 50 lit. b) teza întâi din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România
prevederile art. 4 teza a doua sunt constituționale în măsura în care termenele prevăzute la art. 34 alin. (1) din aceeași lege nu se aplică și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii

7 admisă excepție D.C.C. nr. 686/2014 M. Of. nr. 68/27 ian. 2015

de neconst. prin

Decizia nr. 686 din 26 noiembrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (8) și (9), precum și a celor ale art. 4 teza întâi raportate la cele ale art. 22, art. 23, art. 35 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

constată că dispozițiile art. 17 alin. (1) lit. a) și art. 21 alin. (5) și (8) sunt constituționale în măsura în care nu se aplică deciziilor/dispozițiilor entităților investite cu soluționarea notificărilor, emise în executarea unor hotărâri judecătorești prin care instanțele s-au pronunțat irevocabil/definitiv asupra calității de persoane îndreptățite și asupra întinderii dreptului de proprietate.

8 modificări prin L. nr. 65/2015 M. Of. nr. 226/2 apr. 2015

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 115/2013 pentru instituirea unui nou termen în care să se finalizeze situația prevăzută la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și pentru prorogarea unor termene

*modifică art. 45 alin. (4) și (6);
introduce alin. (6_1)-(6_4) la art. 45;*

*abrogă art. 45 alin. (5);
prorogă termenul de la art. 20 alin. (4) până la 1 mai 2015*

O.U.G. nr. 94/2000

M. Of. nr. 308/4 iul. 2000

Ordonanță de urgență privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România

aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 501/2002

M. Of. nr. 561/31 iul. 2002

- 1 republicare M. Of. nr. 797/1 sep. 2005
Ordonanță de urgență privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România
- 2 rectificare M. Of. nr. 955/27 oct. 2005 *art. 1 alin. (5)*
RECTIFICARE
- 3 modificări prin O.U.G. nr. 209/2005 M. Of. nr. 1194/30 dec. 2005 *modifică art. 10 alin. (1) și (2); introduce alin. (6) și (7) la art. 9, art. 10_1*
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul proprietății
aprobată cu modificări prin L. nr. 263/2006 M. Of. nr. 572/3 iul. 2006
- 4 modificări prin L. nr. 263/2006 M. Of. nr. 572/3 iul. 2006 *aprobă cu modificări O.U.G. nr. 209/2005 și modifică art. 9 alin. (6) partea introductivă, art. 10 alin. (2), art. 10_1 alin. (1) și (3)*
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 209/2005 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul proprietății
- 5 modificări prin O.U.G. nr. 35/2009 M. Of. nr. 249/14 apr. 2009 *modifică art. 3 alin. (5)*
Ordonanță de urgență privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul cheltuielilor de personal în sectorul bugetar
aprobată cu modificări prin L. nr. 260/2009 M. Of. nr. 484/13 iul. 2009
- 6 modificări prin L. nr. 260/2009 M. Of. nr. 484/13 iul. 2009 *aprobă cu modificări O.U.G. nr. 35/2009*
Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 35/2009 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul cheltuielilor de personal în sectorul bugetar